

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Флоря Аліна Радівна

УДК 321 „12“1

**«ЗАКОН ТА СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ У ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ США:
ТЕОРЕТИКО-ПОРІВНЯЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ»**

Автореферат
на здобуття освітнього ступеня «Магістр»
спеціальність 081 «Право»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент

Лісна І.С.

Рецензент: к.ю.н., доцент

Валецька О.В.

Миколаїв – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми полягає в тому, що правова система США є чи не найвпливовішою у сучасному світі, а тому її дослідження і орієнтування в її особливостях допоможуть юристам-міжнародникам в удосконаленні договірної практики нашої країни з країнами світового суспільства взагалі і зі Сполученими Штатами Америки, зокрема. США є тією державою, законодавство та правову систему якої активно копіюють різні країни світу з метою вдосконалення своєї правової системи. Аналіз системи органів і законодавства є необхідним для осмислення та прогнозування тенденцій розвитку світових правових систем в цілому.

Незважаючи на те, що в сім'ї загального права США є молододержавою, право США в даному аспекті є найбільш адекватним відображенням правової реальності, оскільки проявляє як класичні ознаки загального права, так і багато тенденцій, характеризуючи глобальні зрушення в правових сім'ях. Під впливом глобальних правових процесів правова доктрина в США придбала цілковито особливі риси і властивості, з одного боку, зберігши в собі основні традиції загального права, а з іншого, сприйнявши ряд якостей права континентального. Правова система США виступає своєрідною формою еволюції загального права і демонструє затребуваність правової доктрини в законотворчій і судовій практиці, основні форми і механізми функціонування правової доктрини.

Вивчення правової системи США представляє на сучасному етапі не тільки науковий, но і практичний інтерес. Останні десятиліття ми є свідками децентралізації спільних економічних і гуманітарних контактів, розвиваючи регіональні зв'язки. Традиційно динамічний українсько – американський діалог поступово наповнюється все більше різноманітними формами взаємодії в торгівлі, культурі, інвестиціях, науці і технологіях, освіті і культурі. В свою чергу, представники Північної Америки активно нарощують свою присутність в діловій і громадській діяльності. На двосторонніх україно-американських відносинах

надають безсумнівний вплив і інтенсивний процес глобалізації всього комплексу господарських зв'язків вплив США на поточний стан і перспективи їх торговельної, інвестиційної і соціальної складової.

З початком розбудови українським народом соборної, суверенної, незалежної, соціальної, правової держави надзвичайно важливим для успішного розвитку такого процесу є міжнародний досвід держави та правотворення. Звичайно у зв'язці цих двох майже рівно значимих соціальних інститутів, держави і права, перевагу необхідно надавати праву. Такий підхід характерний для багатьох країн світу і втілений у принципі «верховенства права».

Шлях правового розвитку обрала й Україна, визнавши і запровадивши принцип «верховенства права» у ст. 8 своєї Конституції. Особливо важливим фактором для організації розквіту власного суспільства виступає сформована національна правова система, яка продуктивно функціонує. Роль і значимість правової системи обґрунтована багатьма вченими-юристами. Зокрема у більшості наукових розробках щодо цієї проблеми стверджується, що правова система представляє собою сукупність всіх правових явищ, які існують у суспільному середовищі та є інструментом інтеграції та взаємодії елементів, сторін політичної, економічної та інших соціальних систем.

Ступінь дослідженості теми. У сучасний період соціальних процесів важливим є світовий досвід суспільного розвитку кожної країни. Надзвичайно важливим чинником розвитку суспільства є ефективно функціонуюча національна правова система.

Роль і значимість правової системи обґрунтовані багатьма вченими-юристами: В. Бернхем, Р. Давід, Б. Клементс, В. Фозекош, С.В. Боботов, І.Ю. Жигачов, О.В. Зайчук, С.Д. Гелей, О.В. Ріяка.

В юридичній літературі, зокрема, порівняльно-правовій, формується не тільки цілісне бачення правової системи, але і диференційований підхід стосовно правової системи США. Беручи до уваги, що «правова карта світу» не є одноманітною, а складається з окремих національних та міжнародних правових

систем, між якими відбуваються складні інтеграційні, багатофункційні процеси, вчені намагаються їх класифікувати за різними критеріями. Важливість цих класифікацій зумовлюється як пізнавальними причинами, так і практичною необхідністю, значимістю (гармонізацією законодавства, рецепції права тощо). Зокрема, до таких критеріїв у порівняльно-правовій літературі у свій час відносили: особливості історичного формування правових систем (Е. Глассон); загальну структуру та відмінні ознаки (А. Есмен); ступінь подібності до іншого права або походження від нього (А. Армїжон, Б.Нольде, М. Вольф); великі культурні сфери (А. Шнітцер); відношення до права римського, до *jus gentium* і до права канонічного (Е. Мартінез Паз); расову ознаку (Г. Созер-Холл); роль різних джерел права (А. Леві-Ульман); внутрішньосистемні ознаки (П. Родьєр); ідеологію та юридичну техніку (Р. Давід); «правовий стиль»(К. Цвайгерт) та ін.

Американський вчений Дж. Вігмор у роботі «Судова влада США» розкриває всі особливості, позитивні і негативні сторони судового прецеденту, надає якісну характеристику існуючій системі в країні.

Мета і завдання дослідження. Питання виникнення, становлення та специфіки судового застосування прецеденту як джерела права в США потребує дослідження, оскільки з'ясування історичних аспектів набуття прецедентом рис повноцінного джерела права дасть змогу встановити його можливість і необхідність законодавчої системи США в цілому. Виходячи з мети дослідження поставлення такі *завдання*:

1. визначити вплив традицій загального і романо – германського права на правову систему США;
2. дослідити генезу виникнення і розвитку правової системи Сполучених Штатів Америки;
3. визначити концептуальні основи правової системи на сучасному етапі розвитку;
4. висвітлити роль і місце судового прецеденту як динамічного елементу американської правової сім'ї;
5. розкрити питання судової влади в США;

6. охарактеризувати вплив правової доктрини на позицію судів під час приймання рішень;

7. розкрити основні принципи формування конституційних положень;

8. охарактеризувати вплив правової доктрини на систематизацію законодавчої бази країни;

9. визначити роль американського правового досвіду в українській правовій системі.

10. дослідити перспективи впровадження в українське законодавство американської правової доктрини.

Предмет дослідження. Правове регулювання джерел права в англо – американській сім'ї права.

Об'єкт дослідження. Правовідносини, які виникають при застосуванні двох основних джерел права: закону і судового прецеденту.

Методи дослідження. Звернення до теоретичних, історичних і сучасних проблем ролі і значення правової системи США в контексті загального права зажадало використання широкого спектру концептуальних підходів і методів, вироблених наукою і апробованих практикою. Діалектичний метод, який є загальним методом пізнання правової дійсності, дозволив глибоко дослідити теоретичні закономірності існування і функціонування правової системи, судового прецеденту і судової системи в цілому в сім'ї загального права. Системно-структурний метод сприяв обґрунтування термінів «джерело права», «правова система», «науково-правове мислення», «правосвідомість», «судова система» і ряду інших в контексті їх співвідношення з правовою системою, вивчення генетичних, функціональних і структурних взаємозв'язків правової доктрини до законодавства, судовим правозастосування та іншими компонентами правової системи держави (на основі аналізу правової системи США). Порівняльно-правовий і формально-юридичний методи застосовувалися в роботі при аналізі вітчизняного та зарубіжного законодавства та судової практики, що характеризують використання правової доктрини в сім'ї загального права і романо-германській правовій системі. За допомогою історико-правового методу

досліджено процеси виникнення, становлення і розвитку правової системи США в загальному праві, а також традиції, що зробили впливу на стан правової доктрини в праві США. У роботі активно використовується поширений в науковому середовищі США емпіричний метод пізнання, пов'язаний зі збором і вивченням прецедентної бази, аналізом наявних статистичних даних. Крім того, в певному обсязі (для аналізу, перш за все, емпіричного матеріалу) в роботі застосовувалися функціональний, статистичний, конкретно-соціологічний та інші спеціальні методи наукового пізнання. Перераховані методи дозволили не тільки комплексно і детально розкрити безпосередній об'єкт дослідження, тобто провести узагальнюючий ефективний аналіз теоретичного, практичного та правового матеріалу правової системи США, але і виявити перспективні напрямки впровадження юридичної доктрини в правотворчу та правозастосовну діяльність в сучасній Україні.

Структура роботи. Дипломна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, дев'яти підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи складає 126 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

Робота складається з трьох розділів, які повністю розкривають тему магістерської роботи.

У **вступі** подається актуальність, мета, завдання дослідження, які повністю допомагають розкрити тему магістерської роботи.

Перший розділ **«ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ США»** розкриває основні особливості правової системи США з початку становлення до сьогодення. Визначаються основні особливості правової системи, механізми регулювання. Разом з тим правова система США має суттєві відмінності від системи англійського загального права. Перш за все, необхідно звернути увагу на те, що загальне право в США не таке вже й «загальне». Право США включає в себе безліч часом зовсім різних правових систем, функціонуючих за своїми принципами і правилами. За своєю суттю кожен штат має самостійну систему права, яку вінчають відповідні конституції, і власну судову систему, відмінності в яких часом виглядають значними.

На відміну від централізованої англійської судової системи американська судова система включає в себе федеральні суди і суди штатів, мають власну юрисдикцію і створюють свої прецеденти в її рамках. У зв'язку з цим в США паралельно розвивалося федеральне прецедентне право і прецедентне право штатів.

Загальне право в США протиставлялося континентального права. При цьому причинами такого протистояння були не просто політичні, але глибокі ідеологічні мотиви, що йшли корінням до сприйняття самої державної влади і способам здійснення управління. Однією з причин такого протиставлення було намір підкреслити незалежність нової держави і в той же час його ліберальний характер.

Забігаючи наперед, слід зазначити, що конфлікт між романо - германською правовою системою і загальним правом, що виник в країні після завоювання незалежності і тривав більше ніж півстоліття, завершився перемогою традиції, і

США (за виключенням штату Луїзіани) залишилися в системі загального права. Закони більшості штатів прямо визначали, що загальне право є діючим правом.

Другий розділ «**НОРМАТИВНИЙ ЕЛЕМЕНТ «ПРЕЦЕДЕНТНЕ ПРАВО» В АМЕРИКАНСЬКІЙ СУДОВІЙ СИСТЕМІ**» розриває поняття «прецедентне право», його значення в американській судовій системі. Федеральна судова система складається з трьох ланок – районних (Окружних) судів, апеляційних та Верховного суду США. Оскарження рішень здійснюється в тій же послідовності. Крім зазначених, на підставі окремих законів можуть створюватися спеціальні суди.

В окремих штатах існують суди справедливості. Як правило, в штатах є суди загальної та спеціальної, обмеженою юрисдикції. Їх повноваження, структура, порядок призначення суддів, терміни їх повноважень та інші питання судоустрою в кожному штаті визначаються по-різному. Розподіл юрисдикції має певні складності. За загальним правилом справи розглядаються судами штатів, лише окремі з них розглядаються федеральними судами в разі визнання їх компетентними Конституцією США, як правило, в силу характеру спору або особу позивача.

Процес створення подвійної судової системи в США пробігав важко. Слабкість федеральної влади і новизна порядку, який встановив після створення системи федеральних судів, являлось причиною того, що авторитет суду був дуже низьким.

Прецедентна практика США на відміну від англійського права відрізняється набагато більшою гнучкістю. Так, на думку дослідників, правила застосування прецеденту зберігають невизначеність з двох причин - що склалося історично безліч ізольованих юрисдикцій окремих штатів і порівняно часте звернення американських судів до розгляду важливих конституційних питань.

Оскільки судові прецеденти є ключовим джерелом загального права, цілком справедливо, що суддя, як і законодавець, у своїй діяльності при винесенні судових рішень, повинен виходити з досліджень певних соціальних, економічних, політичних і наукових фактів, які прийнято називати законодавчими фактами.

Судова система США проявляє велику гнучкість і лояльність в цьому питанні, і судді часто використовують для вирішення виникаючих завдань правосуддя думки авторитетних дослідників, виражені в певній формі. Причинами цього, як вже зазначалося, є і особливості судової системи і успадковані від Англії принципи загального права.

Також наводяться приклади відомих справ рішення яких було прийнято за допомогою судового прецеденту.

Третій розділ **«ФОРМУВАННЯ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ЗАКОНОДАВЧОЇ СИСТЕМИ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ»**

Розриває основні аспекти законодавчої системи США, її місце в правовій системі. Законодавство США утворюють дві самостійні системи законодавчих актів: федеральна система і законодавчі системи штатів. До складу законодавства також включаються акти місцевої влади. Вершиною обох систем є Конституція США. В той же час кожен штат має власну конституцію, що представляє основу законодавчої системи штату. Конституція - це той елемент, який і зумовлює особливий, порівняно з класичним загальний правом, шлях розвитку американської правової системи. Її роль в правовій системі США виняткова і величезна. Конституція США має найвищу юридичну силу. Принцип верховенства Конституції США і федеральних законів над законами штатів є ключовим в системі законодавства. Цей принцип передбачає, що суди штатів зобов'язані дотримуватися норм Конституції при прийнятті конкретних рішень у цивільних справах.

Встановлення справжніх цілей і намірів «батьків-засновників», визначення того сенсу, який вони вкладали в ту чи іншу конституційне положення, часто відіграють вирішальну роль в процесі тлумачення, враховуючи лаконічність формулювань Конституції США.

Особливість загального права в тому, що правове мислення в ньому не прагне до узагальнень, не виходить на рівень абстрактних побудов, щоб потім від них рухатися до приватних. Ця особливість відбилася на правотворчості, націленому на вирішення конкретних життєвих питань, і, в кінцевому підсумку, на функцію

правової доктрини. Оскільки норми статутів не формуються на підставі загальних правил та принципів, вони в більшій мірі нагадують деякий есе по юридичній теорії, а не закон в звичному для романо германської системи права розумінні, і містять в собі певний збори юридичних справ і висновків з них.

У цьому специфіка побудови норм в системі загального права. Ця специфічність, в кінцевому рахунку, проектується на побудову всієї правової системи з усіма її достоїнствами і недоліками: такі норми казуїстичного характеру поступаються абстрактним нормам за рівнем юридичної техніки. У зв'язку з цим вони певним чином гальмують розвиток правової системи: не дають можливості проводити великі реформи, підвищувати рівень юридичної техніки, розвивати систематизацію законодавства. Саме тому в країнах загального права сьогодні чітко відчувається потреба в розробці абстрактних норм.

Отже, це вплив, однак, приватно і не знаходить явного відображення. Для його виявлення необхідно проводити аналіз природи всіх зазначених явищ. Доктрина при цьому не проявляє властивості форми права, але, безумовно, є одним з ключових джерел (в широкому сенсі) формування законодавства. Оскільки для правової системи США величезне значення має судовий прецедент, найбільшу наочність у використанні правової доктрини представляє процес судового правозастосування. Саме він допускає найбільшу варіативність використання правової доктрини, а також можливість її розгляду в якості форми права.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи проведені дослідження необхідно констатувати, що правова система Сполучених Штатів Америки є однією із найдосконаліших світових правових систем. У цілому правова система як структурне, комплексне всеохоплююче інтегруюче, правове утворення, фактор найбільш дієвого впливу на всі інші соціальні системи – економічну, політичну, релігійну, моральну є індикатором, визначальним критерієм соціального розвитку народу. Безперечно, поряд з багатоманітністю елементів, що входять у правову систему, право у ній займає центральне місце слугує ядром всієї системи.

В ході проведенного дослідження питанню закону і судового прецеденту в правовій системі США, ми дійшли до наступних висновків:

1. На початку свого існування США знаходились під впливом колоніальних імперій, таких як Англія, Франція, Іспанія, які мали різні між собою правові системи, як англо – саксонську так і романо – германську, тому вплив кожної з них залишив свій відбиток на сучасній правовій системі Америки. Разом з тим правова система США має суттєві відмінності від системи англійського загального права. Перш за все, необхідно звернути увагу на те, що загальне право в США не таке вже й «загальне». Право США включає в себе безліч часом зовсім різних правових систем, функціонуючих за своїми принципами і правилами. За своєю суттю кожен штат має самостійну систему права, яку вінчають відповідні конституції, і власну судову систему, відмінності в яких часом виглядають значними.

2. Слід зазначити, що конфлікт між романо - германською правовою сім'єю і англо - саксонською, що розпочався в країні після Війни за незалежність, яка закінчилася перемогою США, і країна залишилася (за виключенням штату Луїзіани) залишилися в системі загального права. Законодавча система визнавала систему загального права діючою.

Потрібно також зазначити, що причинами перемоги є: спільні традиції, походження американців від англійців, створення під час періоду колоній юридичних шкіл, хоча є потреба зазначити що існує ряд специфічних особливостей, що тяжіють до романо – германської правової системи.

3. Правова система США сьогодні повністю підпорядковується Конституції, яка була прийнята 1787 року, але сама система носить децентралізований характер, а саме кожний штат має свої власні конституції, закони, законодавчу систему, судову систему, тому виникає потреба зазначити, що даний характер самоуправління, для США є найбільш вдалим.

4. Американська правова система базується на системі загального (прецедентного) права, тобто права, котре створене судами (за структурою американське право відноситься до сім'ї загального права, сформованого судовою практикою у вигляді прецедентів). Звідси робимо висновок, що серед джерел права в США особливе, визначне місце займає судовий прецедент. Основоположним принципом американської правової системи є принцип дотримання судового прецеденту. Це означає, що розглядаючи конкретні справи суд повинен дотримуватися раніше прийнятих судових рішень з аналогічних справ. Однак в США принцип дотримання прецеденту не вважається судами абсолютним і судова практика йде шляхом гнучкого застосування цього принципу, пристосовуючись на кожному історичному етапі розвитку держави до політичних і соціально-економічних потреб правлячого кола США.

5. Судова система США включає в себе дві самостійні системи - федеральну систему і судову систему штатів. При цьому слід говорити не про два рівні, а саме про дві системи, оскільки судові системи штатів різні в принципах побудови. Федеральні ж суди розглядають велику кількість справ по першій інстанції. Федеральна судова система США почала формуватися після прийняття Конгресом в 1789 році Судового акту (Judiciary act of 1789).

6. Як і раніше величезна роль судової правотворчості в праві США. Саме тому найбільша наочність дії правової доктрини проявляється саме в рішеннях Верховного суду США. аналіз рішень Верховного суду показує, що судді невпинно

звертаються до правової доктрини, використовують її абсолютно різними способами для реалізації завдань правосуддя: для поповнення наявних в існуючому праві прогалин, для тлумачення положень Конституції і законодавчих актів, як спосіб юридичної техніки, історичного та лінгвістичного аналізу правових конструкцій і юридичних термінів, засіб виявлення громадської думки і думки професіоналів з конкретного питання.

7. Конституція США є однією з перших демократичних конституцій в світі, і є основою для життя американського суспільства, хоча правова система носить децентралізований характер в країні і кожний штат має свої власні конституції, потрібно говорити про те, що вона є фундаментом для формування конституційних положень окремих штатів.

Основні процеси в правовій системі США вказують на: зміни класичної для загального права функції правової доктрини; активне використання правової доктрини з метою тлумачення конституційних положень; зниження конструюючої ролі правової доктрини, з одночасним збільшення кількості посилань на доктринальні джерела і розширення варіантів їх використання; активне використання доктрини при перегляді прецедентної практики; розширення використання доктринальних джерел за рахунок сучасних електронних і інтернет ресурсів.

8. Проведений аналіз законодавства США дозволяє зробити висновок про те, що недооцінка ролі доктрини в законотворчому процесі в системі загального права, пов'язана, перш за все, з менш значною роллю закону і великим значенням судової правотворчості. Однак з розширенням законодавчого регулювання відбувається трансформація як в характері самої правової доктрини, так і займаному їй місці в системі джерел права США. Правова доктрина має безпосередній вплив на законодавців, дозволяючи формулювати абстрактні і узагальнені положення статутів. Особливе значення правова доктрина набуває в процесі систематизації законодавства США, розробці модельних кодексів. проявляється це вплив, перш за все, при необхідності тлумачення законодавчих

положень у випадках встановлення намірів розробників, особливо в випадку тлумачення Конституції США.

9. Найнебезпечнішим правопорушенням для українського суспільства повинно визнаватися порушення нормативних приписів Конституції. І наостанок необхідно підкреслити, що започатковане вивчення американського досвіду, функціонування правової системи і державного будівництва є надзвичайно цінним, важливим. Він охопив знання, мудрість, уміння, практику життя і державотворення всіх націй планети, всієї цивілізації, в його основі якого – проголошена достеменна свобода особи, права і свободи людини, гарантом яких виступає в цілому Американська держава і її правова система з високорозвиненою судовою владою. Тому є потреба і надалі продовжувати опанування, дослідження і вивчення цього досвіду.

10. Врахування американського досвіду у сфері організації і забезпечення функціонування власної правової системи дозволяє виробити перспективні напрямки вдосконалення правової системи України, які полягають у наступному:

1) Створити реальні, юридично закріплені, засоби і практично забезпечити заходи дії принципу розподілу влади на виконавчу, законодавчу, судову з чітким визначенням повноважень кожної. Особливу увагу при цьому необхідно приділити формуванню незалежної, неупередженої, високо етичної і професійної судової влади, яка була б дійсним гарантом захисту простої людини і керувалася тільки правовими законами і християнською мораллю.

2) Запровадити чіткі критерії поведінки урядовців і з цією метою розробити етичні кодекси. Кожен урядовець повинен діяти чесно, правдиво, сумлінно, жертовно, відкрито і доброзичливо спрямовуючи всі зусилля на розквіт людини як найвищої соціальної цінності. Хоч би одноразові, підтверджені фактично, порушення цих правил, або негативна оцінка діяльності урядовця громадськістю, якій він служить, повинна бути підставою негайного усунення його з посади. Урядовець повинен бути слугою народу, а не керманічем, який влаштувався для свого власного збагачення. Необхідно повернути віру українського народу у власну державну владу.

3) Запровадити спеціальний український суд претензій для розгляду скарг на власний уряд, керівників різних підрозділів народногосподарського комплексу.

4) Оскаржити незаконні дії, рішення, висловлювання, критиканство з елементами образи особи, її приниження, сьогодні в судах загальної юрисдикції України неможливо. По-перше, ображений не може зібрати докази, підтвердження знахабнілої поведінки урядовця, тому, що всі свідки цього факту зі страхом будуть відхрещуватись від підтвердження цього факту мотивуючи різними причинами, а в дійсності - патологічно боячись переслідувань керівника. І навіть якщо поталанить найбільш витривалій, стійкій, гордій людині добитися правди після багаторічних походів у різні судові інстанції в пошуках справедливості, то при цьому такий «захист» знівечить його на все життя. Тому більшість жителів суверенної України уникають існуючого судового захисту від свавілля урядовців, мовчки і терпляче погоджуючись з нанесеною образою. Такі правопорушення у своїй більшості є латентними (скритими). Після цього поведінка такої скривдженої людини виражається своєрідним поглядом вірності в очі урядовця, щоб на всякий випадок не принизив ще більше.

5) Реально завершити розробку якісної системи законодавства України, з чітко визначеним і гарантованим механізмом його реалізації. В основі всієї системи повинна знаходитися власна Конституція, на виконання забезпечення і захист якої повинен бути спрямований весь (політичний, економічний, правовий, правоохоронний) ресурс держави.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

1. А. Р. Флоря, І. С. Лісна Судовий прецедент у правовій системі США // Збірник наукових праць «Право та державне управління». 2018. №4. С.39-44.
2. А. Р. Флоря Особливості становлення правової системи США. Студентські наукові студії. Матеріали XX Всеукраїнської науково – практичної конференції «Університетська молодь для сталого майбуття України» (Миколаїв, 17-18 листопада 20017 року).Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018.
3. А. Р. Флоря Диференціоновані категорії «правова система» та «судовий прецедент» в американській правовій сім'ї. Студентські наукові студії. Матеріали XXI Всеукраїнської науково – практичної конференції «Університетська молодь для сталого майбуття України» (Миколаїв, 17-18 листопада 20018 року).Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019.

АНОТАЦІЯ

У дипломній роботі магістра розглядається питання закону і судового прецеденту в правовій системі США, прослідковується генеза розвитку даної правової системи в контексті загального права, знаходження деяких тенденцій від романо – германської правової сім'ї. Досліджується місце судового прецеденту в судовій системі Сполучених Штатів Америки. Розглядається питання становлення законодавчої бази даної країни, її основні механізми реалізації і впровадження в правову систему в цілому. Висуваються перспективи впровадження американської правової доктрини в українське законодавство.

The dissertation deals with the issue of law and judicial precedent in the US legal system, the genesis of the development of this legal system in the context of general law, the finding of some trends from the Romano - Germanic legal family. The place of the judicial precedent in the United States judicial system is being investigated. Consideration is given to the formation of the legislative framework of this country, its main mechanisms for implementation and implementation in the legal system as a whole. The prospects for the introduction of American legal doctrine into Ukrainian legislation are proposed.